

”Varje sekund är värdefull”

En brandman släcker inte bara bränder i sin vardag, de hjälper även till vid andra olyckor och kris situationer. De har 90 sekunder på sig till utryckning, men vad gör de när de inte är ute på uppdrag? Det var bland annat vad jag ville ta reda på när jag begav mig till brandstationen vid Brandbergen i Haninge.

Att finna den rätta personen att prata med visade sig vara svårare än väntat när varken telefonkatalogen eller nummerupplysningen kunde ge något telefonnummer till brandstationen.

Men efter mycket letande och många samtal senare kom jag äntligen fram till en trevlig brandman på rätt station. Tillsammans med honom bestämdes en tid då jag kunde komma.

Jag blev tillsagd att ringa på porttelefonen för att bli insläppt. Men när jag och min fotograf Therese kom dit fann vi att grinden stod på vid gavel och att någon porttelefon inte fanns inom synhåll. Det fanns dock en skylt där det stod För besökare, använd porttelefonen och en pil mot en tom stolpe. Efter några minuters letande, tänkande och skrattande, öppnades dörren till brandstationen, ett tjugotal meter ifrån oss, och en man iklädd vit t-shirt och mörkblå byxor med matchande hängslen vinkar åt oss att gå dit.

- Så det är ni som är de nya praktikanterna, säger han med ett stort leende.

Nervositeten innan mötet är nu som en liten prick på horisonten.

När vi kliver in genom dörren presenterar han sig själv som Tommy Åslund och ber oss följa med till fika rummet där vi kan lägga av oss jackor och väskor på ett av träborden. Rummet ser stort och rymligt ut, tack vare att det ligger invid ett stort och öppet kök på ena sidan, och ett lite mysigare rum med soffor och ett stort glasskåp fyllt med priser och pokaler på den andra.

- Ska vi börja med en rundtur på stationen och ta eventuella frågor efter det? frågar han och ger oss sedan en guidad tur.

Under tiden berättar Tommy att han för tillfället är ensam brandman på stationen och att de andra är ute för att utbilda och informera femte klassare i en skola.

Det ingår i deras arbetsuppgifter att utbilda elever i skolorna, de brukar då vara de som går i andra och femte klass.

Han berättar att det alltid är minst 15 personer i tjänst varav 13 av dem jobbar på brandavdelningen.

På brandstationen finns det förutom brandmän och brandbilar en liten båt för insjöarna, ambulansförare, en ambulans, och några tekniker som hjälper till med några av de saker som de andra på stationen inte gör. Brandmännen gör det mesta själva, allt från att tvätta bilar och utrustning till att tvätta sina egna lakan. De har nämligen en korridor med smårum där de under vissa tider kan sova. Rummen delas på fyra personer, de har en säng ett litet nattduksbord, ett litet bord som man kan skriva vid, ett varsitt personligt skåp och ett toaletterum komplett med dusch. Två små sovrum delar på en toalett. Om larmet går när någon ligger och sover så tänds lamorna inne i rummet vilket gör det praktiskt taget omöjligt att missa.

Det är fyra team som samarbetar med varandra och

Tommy tillhör det fjärde. När vi ändå talar om samarbete nämner Tommy att det är fem kommuner som samarbetar, Haninge, Huddinge, Södertälje, Tyresö och Nynäshamn.

Varje rum vi passerar har speciella funktioner och Tommy berättar om vart ett av dem i den takt vi går förbi dem. På vägen in till idrottshallen går vi förbi ett litet rum med några få träningsapparater och en spegelvägg, vilket skall förstås deras gym. Väl inne i

idrottshallen går vi förbi två innebandymål som står övergivna på varsin planhalva.

- Här inne blir det mest innebandy. Säger Tommy och pekar på målen.

Vi går igenom idrottshallen och vidare till det rum där de övar rökdykning. Lokalen är inte alls så stor som man kanske kan tro och fylld med stålburar uppbyggda till små rum. På golvet inne i stålburarna ligger det någonting som ser ut som kvadratiska spånplattor, under dessa finns det sensorer som gör att man i ett

Glimten av brandbilen blir det sista vi ser av Tommy den här gången innan han kör iväg.

- Nummer 75, det är jag det. Säger Tommy och pekar mot ett av skåpen. Alla har ett eget skåp där de får ansvara för att ha allt i ordning om någonting skulle hända så att det ska gå så snabbt som möjligt

kontrollrum kan följa varje steg som tas under övningen i det svarta och rökfyllda rummet. Kontrollrummet är beläget nästan inne i rökdykningslokalen med glasfönster som skiljer de båda åt. Där inne finns tre tv-skärmar vars kameror filmar med infrarött ljus som gör att det är möjligt att se vad som händer under övningen.

- Finns det någon åldersgräns för hur långeman får rökdyka? frågar jag.

- När man fyllt femtio år får man välja själv om man vill fortsätta eller inte. Det beror lite på hur man känner sig både fysiskt och psykiskt, men det vanliga är att man fortsätter tills man är femtiofem. Säger han.

När de ska öva lite extra mycket åker de ut till Berga där det finns större och bättre utrustade lokaler för övningar av det slaget.

- Jag började som ambulansförare, och inte som brandman, det var den vanligaste vägen att gå, men det inte alls är lika vanligt nu, berättar Tommy.

Men innan dess jobbade han extra på OBS stormarknaden och gjorde lumpen.

Han började som brandman 1980 då han var 21 år, men Tommy säger att han egentligen tycker att det är lite för tidigt att börja när man är så pass ung, 23 är en bättre ålder.

På frågan om han aldrig är rädd när de är ute på ett uppdrag, tänker han efter i några sekunder innan han säger att rädd inte är riktigt rätt ord, vaksam eller uppskärnad passar bättre.

- Om man saknar dom känslorna kan man inte göra sitt jobb på ett bra sätt, det är ett slags sundhetstecken, säger han.

Då jag frågar vilka andra egenskaper som man måste ha för att bli en bra brandman, får jag till svar, att man först och främst måste vara fysiskt stark och en god simmare, men även allmänbildad och kunna lite av allt istället för mycket om lite.

Tommy berättar att antagningstesterna är svårare än folk tror och det finns de som åker hem, kanske besvikna över sina insatser.

I testerna ingår det att man ska gå på ett gångband i 8 minuter med 20 kg packning på ryggen, vilket låter och ser lättare ut än det egentligen är. 200 meters simning och därefter ska deltagarna dyka ner 4

meter efter en docka och simma 50 meter med den.

Men det är ju inte där som man börjar sin utbildning utan först och främst måste man ha gått ut en tre-årig gymnasieutbildning med minst godkänt i svenska, matte och engelska.

Man får tillbringa 6-7 veckor på en brandstation och sen 15 veckors brandutbildning på en av landets tre skolor, en av dem ligger på Sandö.

I Haninge kommun har det ett speciellt krav och det är att man måste vara svensk medborgare på grund av att det ligger militära anläggningar i närheten.

Att yrket brandman är en mansdominerad värld är det inga tvivel om. Det finns i hela Sverige bara 7

heltidsarbetande kvinnor ibland brandmännen, hela 4 av dem jobbar i Haninge.

- Att jobba med kvinnor är inte så annorlunda mot att jobba med män. Den största skillnaden är kanske att de inte orkar riktigt lika mycket fysiskt arbete som oss, men vi kompletterar varandra ganska bra. Berättar Tommy

Inom brandförsvaret är de inte bara brandmän och ambulanspersonal som ingår utan det finns någonting som kallas brandvärnare också. Brandvärnare finns bland annat ute på Dalarö och de kallas bara in när det brinner någonstans. Brandmän släcker inte bara bränder utan hjälper till även i andra situationer som bilolyckor det är ett av de vanligaste uppdragen.

På väg mot rummet med branduniformerna berättar Tommy att det varje år går ungefär 850 larm och av dem kanske det är 300 falsklarm. Men oberoende var larmet gått eller vad som antas har hänt har de 90 sekunder på sig att komma iväg till bilarna.

- Det kanske låter som att det är väldigt kort tid och svårt att hinna, men har man ruitnen inne så går det snabbt, och varje sekund är ju värdefull om det hänt en olycka. Säger Tom och visar samtidigt in oss till kapprummet.

Väl där pekar Tommy ut sitt skåp och säger:

- Nummer 75, det är jag det. Allting står klart ifall att larmet skulle gå, byxbenen är fastsatta i stövlarna för att göra det hela ännu smidigare och sedan är det bara att ta på sig jackan och hjälmen. Det är bra att ha flera lager med kläder för det skyddar bättre mot hetta.

Vi går tillbaka till fikarummet och just som Tommy försöker förklara för oss hur larmet låter, får vi höra det själva. Det ljuder några signaler i en högtalare och en röst säger att det är automatlarmet på Galne Gunnar som har utlöst. Tommy reser sig och samtidigt som han backar halvjoggandes frågar han om vi hittar ut själva och vinkar hejdå. Vi samlar snabbt ihop våra saker och springer ut den väg vi kom, för att försöka få en bra bild av Tommy in action innan vi glatt går därifrån.

Text
Helena Forsberg